

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520204168
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7520204168.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Greguša a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Moniky Géciovej, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: X. H. nar. XX.XX.XXXX, S. H. nar. XX.XX.XXXX a H. H. nar. XX.X.XXXX zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice detí rodičov: matky Mgr. S. G. nar. XX.X.XXXX bývajúcej vo I. na J. ulici č. XXX/X zastúpenej advokátkou Mgr. Vandou Durbákovou so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Krivej ulici č. 23 a otca Mgr. S. H. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho v H. na H. ulici č. X zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Fabišikovou so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Mlynárskej ulici č. 15 v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností o odvolaní otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č. k. 19P/201/2020 - 242 zo dňa 3.11.2021 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného od 9.7.2020 do 31.12.2021.

II. Z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o určenom výživnom od 1.1.2022 do budúca, o dlžnom výživnom a vo výroku o trovách prvoinštančného konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. zveril maloleté deti X., S. a H. do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Výrokom II. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. X. sumou 100 Eur mesačne, na výživu mal. S. sumou 100 Eur mesačne a na výživu mal. H. sumou 80 Eur mesačne vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred matke od 9.7.2020. Výrokom III. rozhodol, že dlžné výživné pre mal. X. za obdobie od 9.7.2020 do 3.11.2021 v sume 628,80 Eur, pre mal. S. za obdobie od 9.7.2020 do 3.11.2021 v sume 628,80 Eur a pre mal. H. za obdobie od 9.7.2020 do 3.11.2021 v sume 311,93 Eur je otec povinný zaplatiť do 30 dní od doručenia rozsudku matke. Výrokom IV. zamietol návrh matky na určenie výživného na maloleté deti za obdobie od 1.6.2020 do 8.7.2020. Výrokom V. po dohode rodičov upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi počas bežného roka každý páry kalendárny týždeň v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 10:00 hod. do 18:00 hod., každý týždeň vo štvrtok od 17:00 hod. do 19:00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý páry rok na Veľkonočnú nedeľu od 10:00 hod. do 18:00 hod., každý nepáry rok na Veľkonočný pondelok od 10:00 hod. do 18:00 hod., počas vianočných sviatkov v každom páry roku 24.12. od 10:00 hod. do 18:00 hod. a 26.12. od 10:00 hod. do 18:00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 5.7. od 10:00 hod. do 11.7. do 18:00 hod. a od 5.8. od 10:00 hod. do 11.8. do 18:00 hod., s tým, že otec je oprávnený počas všetkých týchto stykov prevziať maloleté deti v mieste bydliska matky, kam je povinný maloleté deti matke odovzdať. Matka je povinná maloleté deti na styk s otcom riadne a včas

pripraviť. Otec je povinný oznámiť matke písomne 24 hodín pred realizáciou styku, ak nebude môcť styk uskutočniť. Výrokom VI. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodnutie o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky odôvodnil tým, že faktickú starostlivosť o maloleté deti vykonáva matka a otec s návrhom na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti vyslovil súhlas. Pri určení výšky výživného vychádzal z odôvodnených potrieb maloletých detí, s poukazom na ich vek, študijné potreby, odôvodnené záujmy, zdravotný stav, ako aj z preukázaného príjmu otca, ktorý ustálil na sumu približne 850 Eur mesačne, a to po odrátaní jeho nevyhnutných nákladov, určených na zabezpečenie bývania a stravovania. Zdôraznil, že všetky riadne a mimoriadne výdaje na maloleté deti uhrádza hlavne matka, ktorá denne zabezpečuje ich výživu a výchovu a osobne sa o ne stará, čím je značne kompenzovaná jej vyživovacia povinnosť. Konštatoval, že výživné je prednostnou pohľadávkou a z uvedeného dôvodu a až v prípade, keď sú uspokojené odôvodnené potreby maloletých detí, môže otec uspokojovať aj svoje iné potreby, náklady, ktoré nemajú charakter nevyhnutných výdavkov, ako sú napríklad platby spotrebných úverov. Súd prvej inštancie pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, prihliadol aj na to, že otec má ešte vyživovaciu povinnosť k plnoletému synovi S. v sume 90 Eur mesačne. Matka podala návrh na začatie konania dňa 9.7.2020. Žiadala určiť výživné na maloleté deti od 1.6.2020 z dôvodu, že od tej doby jej otec prestal prispievať na chod domácnosti, konkrétne prestal platiť náklady na bývanie. Keďže neuviedla žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by viedli k záveru priznať výživné od 1.6.2020, súd návrh matky na určenie výživného na maloleté deti za obdobie od 1.6.2020 do 8.7.2020 zamietol. Dlhé výživné určil za obdobie od podania návrhu do vyhlásenia rozhodnutia, t.j. od 9.7.2020 do 3.11.2021. Otec do dlžného výživného žiadal započítať plnenia, ktoré súdu vyčíslil a zdokladoval. Matka nesúhlasila so započítaním plnení otca, ktoré predložil z dôvodu, že sa jedná o jeho príležitostné plnenia. Súd prvej inštancie zhodnoteného plnenia otca, spolu v sume 600,95 Eur rozdelil na 3 časti na započítanie do dlhu každému dieťaťu. U mal. X. tak určil dlžné výživné 628,80 Eur, rovnako tak isto určil dlžné výživné aj u mal. S., čiže v sume 628,80 Eur a u mal. H. určil dlh v sume 311,93 Eur. V priebehu konania sa rodičia maloletých detí dohodli na úprave styku otca s maloletými deťmi, na pojednávaní dňa 3.11.2021 podpísali dohodu o styku otca s maloletými deťmi, súd preto styk upravil podľa ich dohody. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Len proti výroku II. o určení výživného a proti výroku III. o dlžnom výživnom tohto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/, g/, h/ CSP z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie podal aj podľa § 366 písm. d/ CSP z dôvodu, že prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolateľ ich bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vypočítal jeho priemerný čistý mesačný zárobok v sume 847 Eur, pretože z potvrdenia o jeho príjme a z výplatných pások vyplýva, že jeho priemerná mesačná čistá mzda je v sume 829,38 Eur. Navyiac z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie ustálil jeho príjem na sumu približne 850 Eur mesačne. Zdôraznil, že rozdiel v skutočnom mesačnom príjme a v príjme, z ktorého vychádzal súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní v sume 20 Eur nie je pre neho v momentálnych pomeroch zanedbateľný. K splácaniu spotrebných úverov, ktoré neboli zahrnuté do nevyhnutných výdavkov uviedol, že tieto úvery čerpal ešte v dobe, keď žil s matkou ako aj s deťmi v spoločnej domácnosti a čerpal ich za účelom vytvorenia lepších životných podmienok celej rodiny. Splácať ich musí však výlučne on, pričom matka aj deti z týchto úverov poberali pôžitky. Prízvukoval, že z jeho príjmu si nemôže absolútne dovoliť uspokojovať akékoľvek svoje iné potreby a náklady, ktoré nemajú charakter nevyhnutných výdavkov. Za mimoriadne podstatný odvolací dôvod považuje skutočnosť, že po doručení rozhodnutia mu bola dňa 3.12.2021 doručená výpoveď zo štátnozamestnaneckého pomeru z dôvodov uvedených v § 75 ods. 1 písm. b/ zák. č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe. Výpoveď zo strany zamestnávateľa dostal z dôvodu písomného rozhodnutia ministra vnútra SR formou organizačného opatrenia, ktorým s účinnosťou od 1.1.2022 došlo k zrušeniu jeho štátnozamestnaneckého miesta. Výpovedná doba je dva mesiace a začala plynúť od 1.1.2022 a skončí 28.2.2022. Po uplynutí výpovednej doby má nárok na odstupné v sume štvornásobku funkčného platu. Zdôraznil, že počas plynutia výpovednej doby mu bude znížený funkčný plat a po jej uplynutí bude nútený sa zaevidovať do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Vzhľadom na túto novú skutočnosť nie je reálne, aby po uplynutí výpovednej doby mohol

platiť výživné do budúca určené súdom prvej inštancie. Namietal aj výpočet dlžného výživného, nakoľko matke poskytoval pravidelne finančné prostriedky určené na výživu a výchovu maloletých detí, ako aj iné finančné plnenie pre maloleté deti okrem bežného výživného, preto je toho názoru, že mu dlžné výživné nevzniklo. Navrhol zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že na výživu mal. X. bude zaviazaný prispievať sumou 50 Eur mesačne, na výživu mal. S. sumou 50 Eur mesačne, na výživu mal. H. sumou 50 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred matke od 9.7.2020. Dlžné výživné za obdobie od 9.7.2020 do 3.11.2021 súd neurčí. Prípadne navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Len proti výroku II. o určení výživného a proti výroku III. o dlžnom výživnom tohto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie aj matka z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má za to, že v schopnostiach a možnostiach otca je prispievať vyššou sumou výživného, pretože je zamestnaný a jeho príjem bol 850 Eur mesačne. Má síce vyživovaciu povinnosť voči svojmu plnoletému synovi S., ktorý však už končí vysokú školu a bude schopný sa čoskoro sám živiť. Zdôraznila, že nie všetky výdavky, ktoré otec uviedol, je možné považovať za nevyhnutné a teda majúce prednosť pred plnením vyživovacej povinnosti. Namietala, že súd prvej inštancie pri určovaní výživného nezohľadnil skutočnosť, že od 1.11.2021 je nezamestnaná, zásadným spôsobom sa tak zmenili jej príjmové pomery a ak sa nezamestná, nebude schopná z určeného výživného uspokojovať potreby maloletých detí. Konštatovala, že pri určení výšky výživného súd prvej inštancie nezohľadnil, že ona dlhodobo zabezpečuje faktickú starostlivosť o maloleté deti a plní si vyživovaciu povinnosť osobnou starostlivosťou o ne, pričom otec starostlivosť o maloleté deti od jeho odchodu zo spoločnej domácnosti prakticky nezabezpečuje. Vyživovaciu povinnosť si plní len v rozsahu súdom nariadeného neodkladného opatrenia v sume 50 Eur mesačne, ktorá nepostačuje ani na úhradu základných potrieb maloletých detí. K výpočtu dlžného výživného uviedla, že súd prvej inštancie dospel k záveru, že výdavky otca v sume 600,95 Eur, ktoré započítal na dlžné výživné, sú určené na osobné odôvodnené potreby maloletých detí a všetky tieto plnenia mali maloleté deti k dispozícii v domácnosti matky. Namietala, že uvedené súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil a dospel tak k nesprávnemu právnenému záveru, keď náklady predložené otcom vyhodnotil ako vecné plnenia pre maloleté deti, ktoré je potrebné započítať na dlžné výživné. Nesúhlasí, aby sa na dlžné výživné započítali rôzne hračky, ktoré otec kupoval ako darčeky na sviatky pre maloleté deti. Trvá na tom, že sa jedná o príležitostné plnenia z jeho strany v čase jeho kontaktu s deťmi, či darčeky na ich sviatky. Ako také ich preto nie je možné započítať na bežné výživné. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie tak, že určí výživné za obdobie od 9.7.2020 do budúca v sume minimálne 130 Eur mesačne na maloletých S. a X. a v sume 110 Eur mesačne na mal. H. a adekvátne k tomu vypočíta dlžné výživné za obdobie od 9.7.2020 do 3.11.2021 pre všetky maloleté deti.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniam rodičov proti predmetnému rozsudku uviedol, že rozhodnutie súdu v časti týkajúcej sa výživného na maloleté deti zo strany otca a určenie dlžného výživného považujú za správne, v záujme maloletých detí, a preto navrhol napadnuté výroky rozsudku potvrdiť v plnom rozsahu.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že súd prvej inštancie správne ustálil príjem otca v sume 850 Eur mesačne. Trvá na tom, že nie všetky jeho výdavky je možné zohľadniť ako nevyhnutné. Poprela jeho tvrdenie, že spláca pôžičky, ktoré bral v čase spolužitia s ňou v spoločnej domácnosti, ktorých úžitky mala brať podľa neho ona aj maloleté deti. S otcom maloletých detí spoločne nehospodárila a nemala prehľad, aké pôžičky berie a na aký účel. Zdôraznila, že otec zabúda, že má tri maloleté deti a je jeho povinnosťou ako rodiča, aby zabezpečoval ich výživu, a teda aby zabezpečoval aj svoje zárobkové možnosti tomu, aby vedel uspokojovať ich životné potreby. Poukázala na jeho nadštandardný životný štýl, keďže chodí v značkovom oblečení, má najmodernejší telefón, značkové hodinky, rád a často sa zdržiava v reštauračných zariadeniach, kde konzumuje alkohol. Používa auto, ktoré dostal od svojich rodičov k 50. narodeninám. Jeho majiteľom je však formálne starý otec. Zdôraznila, že maloleté deti majú právo podieľať sa na životnom štandarde otca. K tvrdeniu otca, že mu nevzniklo žiadne dlžné výživné uviedla, že v období od 9.7.2020 do 3.11.2021 pravidelne prispieval finančne na výživu maloletých detí len sumou 150 Eur určenou neodkladným opatrením na všetky tri deti. Nad rámec tejto sumy neuhrádzal nič. K strate jeho zamestnania uviedla, že s jeho vzdelaním a odbornou praxou má možnosť sa zamestnať a ak tak neurobí, súd mal pri určovaní výšky výživného zohľadniť jeho ostatný príjem. Má vedomosť, že otec bol koncom novembra 2021 rozsudkom uznaný vinným za prečin nebezpečného

vyhrážania, ktorého sa mal dopustiť voči nej, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Rozhodnutie ešte nie je právoplatné. Podľa jej názoru, právoplatné odsúdenie za trestný čin, ktorý sa otcovi kladie za vinu, by mohol byť dôvodom na ukončenie jeho štátnozamestnaneckého pomeru. Navrhla, aby odvolací súd rozhodol v zmysle petíty, ktorú uviedla v odvolaní.

7. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky a k jej vyjadreniu uviedol, že s argumentmi v nich uvedenými sa súd prvej inštancie vysporiadal vo svojom rozhodnutí. Matkou navrhované výživné považuje za neprimerané a neopodstatnené vzhľadom na jeho zárobkové možnosti a schopnosti a na doručení výpovedí, z ktorej je zrejmé, že po uplynutí výpovednej doby, t.j. po 28.2.2022 bude mať nárok na odstupné v sume štvornásobku funkčného platu, ktorý mu však bude znížený. Následne sa stane nezamestnaným. Vzhľadom na túto novú skutočnosť nie je reálne, aby po uplynutí výpovednej doby a po uplynutí doby, počas ktorej má nárok na odstupné, mohol platiť výživné do budúcnosti spolu v sume 280 Eur tak, ako to určil súd prvej inštancie. Za absurdné považuje spochybnenie výpovede, ktorú dostal zo strany zamestnávateľa, čím v podstate matka spochybňuje štátne authority.

8. Matka podaním zo dňa 8.2.2022 doručila do spisu rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3T/39/2020 zo dňa 29.11.2021, ktorým bol otec uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania sa jej, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody osem mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dvanásť mesiacov. Podaním zo dňa 3.10.2022 doručila do spisu rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7To/14/2022-241 zo dňa 12.5.2022, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 29.11.2021 sp. zn. 3T/39/2020 zrušený vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu tak, že otcovi bol uložený peňažný trest 600 Eur a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, bol mu stanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere troch mesiacov. Matka zároveň v podaní oznámila, že otec v súčasnosti pracuje ako SZČO pre spoločnosť G. ako taxikár, z čoho má príjem, ktorého presnú výšku ona nepozná. Zároveň oznámila, že od rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo k zmene pomerov vo vzťahu k mal. H., ktorá od 1.9.2022 začala navštevovať prvý ročník základnej školy, čím došlo k navýšeniu nákladov na dochádzku do školy. Navrhla, aby odvolací súd primerane súčasnému zvyšovaniu cien za energie, potraviny a iné základné životné potreby zvýšil sumu priznaného výživného u všetkých maloletých detí na sumu 250 Eur mesačne na každé maloleté dieťa.

9. Výroky rozsudku súdu prvej inštancie I. o zverení maloletých detí do výchovy, ich zastupovaní a spravovaní ich majetku, IV. o zamietnutí návrhu matky na určenie výživného od 1.6.2020 do 8.7.2020 a V. o úprave styku neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

10. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP).

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

15. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

16. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

17. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. o určení výživného od otca pre maloleté deti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie za obdobie od 9.7.2020, t.j. od podania návrhu do dňa svojho rozhodnutia dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine pričom starostlivo prihliadal na všetky podstatné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, kolízny opatrovník, aké listinné dôkazy boli predložené, preto je odôvodnenie rozsudku v tejto časti presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Keďže od 1.1.2022 sa z dôvodu výpovede danej otcovi podstatným spôsobom zmenili rozhodujúce skutočnosti pre určenie výživného, mohol odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného od otca pre maloleté deti potvrdiť len za obdobie do 31.12.2021.

18. Na zdôraznenie správnosti napadnutého výroku rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd poznamenáva, že konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca aj matky a dodáva, že pri rozhodovaní o výživnom sa použijú zásady citované v ust. § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že kritériami určovania rozsahu výživného sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určovaní konkrétneho rozsahu výživného je preto potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako sú šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti je súd povinný prihliadať aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Na strane povinných rodičov dieťaťa, súd zisťuje ich reálne príjmy, celkové majetkové pomery, nevyhnutné životné náklady a prihliada aj na ich ďalšie zákonné vyživovacie povinnosti. Ustanovenie § 62 ods. 2 Zákona o rodine stanovuje, že dieťa sa má právo podieľať na životnej úrovni svojich rodičov, preto ak je životná úroveň rodičov vysoká, je v záujme dieťaťa, aby sa na tejto úrovni podieľalo a malo z nej úžitok aj v budúcnosti. Výška výživného preto môže byť v takomto prípade určená tak, aby zodpovedala aj zvýšeným potrebám dieťaťa. Je však potrebné mať na pamäti, že miera týchto potrieb je ovplyvňovaná schopnosťami a možnosťami povinného rodiča a jeho životným štandardom. V prípade, ak sú schopnosti a možnosti rodiča obmedzené, je potrebné mať za to, že odôvodnenými potrebami sú len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých nevyhnutných potrieb nutných pre život kultúrneho človeka. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie dôsledne vyhodnotil odôvodnené potreby maloletých X., S. aj H. a zistil okolnosti rozhodujúce pre posúdenie schopností, možností a majetkových pomerov otca aj matky.

19. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu konania dospel k záveru, že určené výživné súdom prvej inštancie v sume 100 Eur mesačne (3,33 Eur denne) pre mal. X. a pre mal. S. a v sume 80 Eur mesačne (2,66 Eur denne) pre mal. H. je vzhľadom na citované ustanovenia v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúce zásady primerané a korešpondujúce skutočnému stavu zisteného súdom prvej inštancie a poznamenáva, že určené výživné zohľadňuje iba časť nevyhnutných potrieb maloletých detí (v podstate len na ich stravu) a je nepochybné, že práve matka dopĺňa zdroj výživy maloletých na hranicu prospešnú a nevyhnutnú pre ich všestranný rozvoj, čo fakticky znamená, že podiel matky na výživnom je porovnateľný s podielom otca, pretože o deti sa osobne stará a dobrovoľne si voči nim plní vyživovaciu povinnosť v rozsahu svojich schopností. Odvolací súd je presvedčený, že otec bol schopný v uvedenom období zabezpečiť si dostatok prostriedkov na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu bežného štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil aj svojim maloletým deťom, čo je v súlade s požiadavkou, že deti, ktorých rodičia nežijú spolu, majú mať takú životnú úroveň, ako keby spolužitie rodičov existovalo. Súd prvej inštancie správne v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadol okrem schopností a možností otca aj na jeho majetkové pomery. Otcovi podľa oznámenia o výške a zložení funkčného platu štátneho zamestnanca s účinnosťou od 1.11.2020 patril funkčný plat 1.082,50 Eur mesačne bez zákonných zrážok. Podľa výplatných pásov za obdobie od júna do augusta 2021 zarábala priemerne v čistom 820 Eur mesačne. Je spoluvlastníkom rodinného domu

vo Valalíkoch, v ktorom býva matka s maloletými deťmi. On býva u svojich rodičov, ktorým na bývanie aktuálne neprispieva, podieľa sa na nákladoch na stravu sumou približne 130 Eur mesačne. Uhrádza splátky vyporiadania sa s bývalou manželkou v sume 100 Eur mesačne. Uhrádza splátky 4 spotrebných úverov v sume 50 Eur, 50 Eur, 12 Eur a 30 Eur mesačne. Náklady na PHM uviedol v sume 50 Eur mesačne, za mobilný telefón platí 20 Eur mesačne. Má problémy s krvným tlakom, za lieky platí 15 Eur mesačne. Za ošatenie a hygienické potreby uhrádza približne 80 Eur mesačne. Na výživu plnoletého syna S., ktorý študuje na vysokej škole v Prahe platí výživné 90 Eur mesačne. V tejto súvislosti odvolací súd vo vzťahu k odvolacím námietkam poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú povinnosť ako aj na ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Odvolací súd sa na základe vyššie uvedeného stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že je v možnostiach a schopnostiach otca plniť si vyživovacu povinnosť v rozsahu určenom rozsudkom súdu prvej inštancie. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k deťom nebolo ohrozené. Otcovi však bola dňa 3.12.2021 doručená výpoveď, z ktorej je zrejmé, že po uplynutí výpovednej doby, t.j. po 28.2.2022 bude mať nárok na odstupné v sume štvornásobku funkčného platu, ktorý mu však bude znížený. Následne sa mal stať nezamestnaným, avšak matka oznámila, že pracuje ako taxikár.

20. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie rozhodol správne o určení výživného od otca pre maloletých X., S. a H. za obdobie od 9.7.2020, t.j. od podania návrhu do 31.12.2021, t.j. do dňa výpovede danej otcovi, odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o určení výživného pre maloleté deti za uvedené obdobie potvrdil ako vecne správny a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil vyššie uvedené dôvody v súlade s § 387 ods. 2 CSP.

21. Odvolací súd konštatuje, že po vyhlásení rozsudku zjavne nastali nové skutočnosti vyplývajúce z podaní oboch účastníkov vo vzťahu k možnostiam a schopnostiam otca prispievať na výživu maloletých detí. Ide o nové skutočnosti, ktoré zásadným spôsobom menia skutočný stav zistený súdom prvej inštancie a nepochybne môžu mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Otec dostal od 1.1.2022 výpoveď a mal. H. od 1.9.2022 začala navštevovať prvý ročník základnej školy. V dôsledku uvedených zásadných zmien v pomeroch účastníkov je nevyhnutné vykonať dokazovanie za účelom zistenia úplne nového skutočného stavu a následným právnym posúdením výsledkov tohto dokazovania opätovne rozhodnúť o určení výživného pre maloleté deti od 1.1.2022 do budúca, ktorý rozsah dokazovania nie je účelné realizovať odvolacím súdom.

22. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie aj v napadnutom výroku o dlžnom výživnom a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav (§ 35 a § 36 CMP), použil správne ustanovenia Zákona o rodine, ale nesprávne ich aplikoval na zistený skutočný stav, pretože neuviedol a nevyhodnotil, ktoré vecné plnenia (oblečenie, obuv, hračky a iné) boli otcom dané maloletým deťom ako nevyhnutné vecné plnenia a ktoré len ako darčeky.

23. Vzhľadom na uvedené musel odvolací súd zrušiť rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o určenom výživnom od 1.1.2022 do budúca, o dlžnom výživnom a v súvisiacom výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

24. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie za účelom dôkladného zistenia podstatných zmien pomerov účastníkov po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie a opäť rozhodnúť o určení výživného pre maloleté deti. Predovšetkým zistí ako sa zmenili zárobkové a majetkové pomery otca po výpovedi od 1.1.2022 a ako sa po tomto dátume zmenili aj nevyhnutné potreby maloletých detí. Na základe zisteného skutočného stavu podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine určí výživné od otca pre maloleté deti za obdobie od 1.1.2022 do budúca a na základe toho vypočíta aj dlžné výživné od 9.7.2020 s prihliadnutím na to, aké výživné otec do dňa rozhodnutia zaplatil, resp. aké vecné plnenia deťom poskytol, pritom sa vysporiada s odvolacími námietkami otca aj matky. V novom rozhodnutí v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotí dôkazy jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti a následne svoje rozhodnutie jednoznačne odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP tak, aby rozhodnutie a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodovaní boli spätne preskúmateľné, boli logicky správne a presvedčivé. V novom rozhodnutí v súlade s § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 57 CMP rozhodne aj o náhrade trov konania.

25. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).